

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2019/20:52

Onsdagen den 20 maj

§ 1 Turism

Näringsminister Ibrahim Baylan

Information och samråd inför videomöte den 20 maj 2020

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkomna! Då går vi in på nämndens dagordning för dagen. Överst står Turism och näringsminister Ibrahim Baylan, information och samråd inför videomöte den 20 maj, som alltså är i dag.

Jag lämnar ordet till statsrådet.

Anf. 2 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Ordförande! I eftermiddag kommer jag att delta i ett informellt möte med EU:s ministrar med ansvar för turismfrågor. Då kommer vi bland annat att diskutera de åtgärder som har vidtagits på EU-nivå och föreslå eventuella nya åtgärder för att stödja turistnäringen i denna svåra tid.

I onsdags, det vill säga den 13 maj, presenterade kommissionen ett turismpaket som syftar till att staka ut vägen mot ett ansvarsfullt återöppnande av EU:s turism under 2020 och framåt. Det rör sig om strategier, riktlinjer och vägledningar. Det handlar alltså inte om beslut i det här läget.

Paketet inkluderar en övergripande strategi för turism och transport under 2020 och framåt. Den inkluderar en vägledning för en successiv öppning och ett återupptagande av turisttjänster och för hälsoprotokolls-etablissemang i besöksnäringen. Det innefattar också riktlinjer för ett gradvis återställande av transporttjänster och förbindelser, en samordnad strategi för att gradvis kunna lyfta inre gränskontroller och återställa rörelsefriheten samt en rekommendation om att använda värdebevis som ett alternativ till återbetalning av inställda resor och transporter på grund av covid-19.

I egenskap av näringsminister är det jag som ansvarar för det övergripande meddelandet för turism och transport under 2020 och framåt. De andra meddelandena och rekommendationerna ligger på andra statsråds områden.

Regeringen välkomnar kommissionens paket, som är ett viktigt första steg för en koordinerad återöppning av våra samhällen. Dock är det för vår del viktigt att understryka att de återstående restriktionerna måste upphävas på ett icke-diskriminerande sätt. Regeringen välkomnar också att riktlinjerna tydligt fokuserar på skyddet för människors liv och hälsa. Det är viktigt att det fortsatta arbetet med att begränsa spridningen av

viruset vilar på vetenskaplig grund och att åtgärderna är effektiva och går att genomföra också i praktiken.

Det är också mycket välkommet att kommissionen tar ett helhetsgrepp om frågan om paketresedirektivet. Okoordinerade nationella svar riskerar att undergräva inte bara den inre marknaden utan också skyddet för konsumenterna.

Det är i allas vårt intresse att turist- och besöksnäringen kommer på fötter så snart som möjligt. Vi har alla sett vilka vedermödor den har bara i Sverige, och då ska man vara medveten om att det finns länder som har turist- och besöksnäringen som sin främsta näringssektor.

Det är också viktigt att alla åtgärder relaterade till covid-19 på EU-nivå bör vara begränsade i tid och omfattning. De bör vara väldefinierade och riktade och inte föregripa förhandlingarna om EU:s långtidsbudget. Vi känner alla hur covid-19 sätter våra ekonomier och särskilt besöksnäringen under ett enormt tryck.

Detta är givetvis en enorm utmaning, men det ger oss kanske också en möjlighet att fundera på vilken typ av turism vi vill ha i framtiden. Jag avser därför att understryka vikten av att vi nu ställer om till en mer digital, motståndskraftig och hållbar turism över tid.

Anf. 3 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Tack, statsrådet, för en bra föredragning!

EU-kommissionens turismpaket är bra och ger klara och detaljerade riktlinjer för EU:s medlemsstater för att gradvis återställa den fria rörligheten och turismen inom EU. Från en milt sagt okoordinerad start och inledning av pandemin med väldigt olika nationella särlösningar och hårda restriktioner och lockdowns i flera länder – det har även förekommit egenknåpade exportförbud helt i strid med principen om EU:s inre marknad – har det faktiskt skapats bra beslut om olika krisåtgärder rörande smittspridning och inte minst massiva ekonomiska stödpaket.

Precis som statsrådet sa är turism- och besöksnäringen den näring som sannolikt har drabbats hårdast, men den är sannolikt också den näring som kan starta snabbast för att stimulera EU:s kraftigt drabbade ekonomi. Riktlinjerna från EU-kommissionen ger möjligheter att ta bra höjd för att säkerställa såväl individuellt smittskydd som att ländernas smittskyddsregler ska respekteras.

Flera EU-länder har redan nu aviserat lättnader, till exempel Italien och Tyskland. Därför bör samtliga EU-länder samlas kring ett gemensamt startdatum för att öppna för resandet inom EU, givetvis med respekt för smittskyddsreglerna. Den 15 juni, som angetts tidigare, är ett bra datum. Det kommer inte att bli någon massinvasion, av givna skäl, men nu har EU ett riktigt bra läge att visa solidaritet inom EU-kretsen och ta små men symboliskt viktiga steg för ekonomisk återhämtning.

Jag hoppas nu, precis som statsrådet, att detta med icke-diskriminering är vägledande i det här sammanhanget, givetvis med respekt för smittskyddsreglerna. Det är viktigt att EU nu visar solidaritet och en gemensam linje i detta liksom att man försöker samlas kring ett gemensamt startdatum. Italien har redan aviserat att man vill köra igång från den 3 juni.

Jag uppskattar verkligen ingången i statsrådets presentation och hoppas att EU nu skyndsamt samlas runt ett startdatum. Den 15 juni är bra.

Ordförande! Tack, statsrådet, för redogörelsen! Jag förstår att det inte är några beslut som ska fattas, men det är, som Pyry Niemi säger, viktiga strategiska frågor som ska diskuteras. Sverige kommer ju att ta till orda. Därför tycker jag att det är bra att vi har det här samrådet.

Jag kan instämma i vad Pyry säger om hur inledningen och koordinationen mellan länderna var. Det har vi ju diskuterat här i nämnden ett antal gånger.

Precis som Pyry sa ser vi nu att olika länder öppnar. Italien har fattat ett beslut och andra länder har fattat andra beslut. För Grekland och flera andra stora turistländer är detta jätteviktigt, och det är viktigt för Sverige med.

Det viktigaste är alltså att vi stoppar smittspridningen, men jag är, kanske till skillnad från Pyry, lite orolig för de tongångar vi hör när det gäller att detta kommer att koordineras på ett rättvist sätt. Man hör lite här och där att svenskar inte kommer att kunna resa inom EU. Jag tycker att statsrådet var tydlig med att regeringen kommer att se till att värna svenskars fria rörlighet inom EU. Jag vill bara fråga: Kommer regeringen verkligen vara tydlig med att det inte får ske någon diskriminering här?

Både i turistpaketet och i undertonen i frågorna till mötet tycker jag att man kan läsa in att kommissionen vill att det ska vara icke-diskriminerande, men man skriver samtidigt att det ska vara mellan länder och regioner som har liknande epidemisk situation. Detta väcker en del frågor om hur svenskar kommer att bli behandlade, för vi har ju valt en annan strategi.

En annan parameter som tas upp här är en fråga som vi moderater har lyft fram i flera veckor nu, nämligen testning. Det är av största vikt att vi startar mer omfattande provtagning. Man ser ju vad som annars sker i de förslag som finns här. Jag är orolig för att det inte kommer att vara någon icke-diskriminering mellan regioner. Vad tänker regeringen svara på denna fråga vid mötet? Den kommer ju förmodligen upp.

Jag har en till fråga om passagerare och paketreselagen. Statsrådet sa att det är bra att man tar ett helhetsgrepp om paketresor. Här är det en diskussion om värdebevis, och man uppmanar medlemsstaterna att ha någon sorts garantisystem, för annars finns det en överhängande risk för att värdebevisen blir värdelösa.

Som statsrådet känner till har Moderaterna i riksdagen föreslagit ett system som branschen själv har förespråkat. Många andra länder har gått in med stöd till resebranschen, men i Sverige har regeringen tyvärr inte gjort det.

Detta är en jätteviktig fråga, för det handlar både om att få igång turismen och om hur vi ska återstarta det hela. Jag antar att det är många som inte kommer att våga köpa biljetter för hösten och vintern eftersom de inte är säkra på om de får tillbaka sina pengar.

Det är bra att kommissionen tar upp detta. Precis som statsrådet tycker jag att det är bra att man tar ett helhetsgrepp. Men det är ändå tråkigt att den svenska regeringen inte tar tag i detta. Därför är det intressant att få veta vad regeringen tänker svara på de frågorna på mötet.

Anf. 5 LUDVIG ASPLING (SD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för informationen! Jag märker att vi alla har ungefär samma frågeställningar. Jag kan bara ansluta mig till det som Moderaterna framförde.

Det viktigaste är: Vad kan man göra för att garantera att detta även kommer att omfatta svenskars rätt till fri rörlighet? Och har man funderat på hur man ska uppfatta regeln om att det ska gälla länder som har en liknande epidemisk situation? Detta är ju väldigt knepigt, och det finns stora osäkerhetsmoment. Jag undrar om det över huvud taget är möjligt att göra en sådan jämförelse på ett rättvist sätt.

Statsrådet sa också något om en ökad digitalisering av turismen. Kan man få lite mer information om vad det innebär i praktiken?

Anf. 6 HANS ROTHENBERG (M):

Tack, statsrådet, för en mycket välartikulerad föredragning, kanske den mest välartikulerade jag har upplevt under tio år i EU-nämnden.

Turistpaketet har i mina ögon mer av ett konsumentperspektiv än näringsidkarperspektiv. Syftet är att få igång de olika näringarna inom turismen. Vissa har det tuffare än andra. Många av aktörerna inom turistnäringen är stora bolag. De har kapital i ryggen och kan klara finansieringen under kristiden. Men en väldigt stor del av turistnäringen är småskalig och består ofta av familjeföretag. De har inga marginaler.

Jag tänker främst på en näring: turistbussektorn. Den består av många små företag som, framför allt i Sverige, har en upphandlingssäsong som avslutas nu under våren. När leveranstiden, det vill säga sommartiden, är över finns det i princip ingen möjlighet att sälja resor. Det är företag som inte har någon möjlighet att överleva en förlorad säsong. Och på det sättet kommer det att se ut runt om i hela Europa.

Om man nu ska diskutera att få igång turistnäringarna måste man också ha ett varierat angreppssätt för hur man ska stötta och stimulera de olika delarna. Jag skulle önska att statsrådet i den diskussionen tar upp den typ av näringar som riskerar att i princip elimineras. Det som kommer upp ur askan kommer nämligen inte att vara samma företag. Det kommer inte att vara samma ägare, samma leverans eller samma småskalighet.

Anf. 7 MARIA STOCKHAUS (M):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag har två korta frågor. En av dem handlar om hur statsrådet ser på att Europa, som det ser ut, kommer att öppna upp i mitten av juni i förhållande till UD:s rekommendation om att svenskar inte ska resa förrän den 15 juli. Det påverkar bland annat reseförsäkringar och möjligheten att åka i väg.

Den andra frågan rör branschen. Det finns en oro hos framför allt transportföretagen vad gäller restriktioner och villkor för resande och eventuella extrakostnader som det skulle kunna medföra. Hur ska man hantera det? Om det öppnas upp med alldeles för kraftiga restriktioner kommer det att begränsa vilka som får möjlighet att resa och hur det resandet ska gå till. Jag vill höra lite om kostnader för eventuella villkor och hur regeringen resonerar där.

Anf. 8 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Jag börjar med den större frågan. Vi driver utan tvekan en linje som innebär att villkor ska gälla över hela unionen. Man kan inte diskriminera på ett sådant sätt att man gör så eller så med det ena landet men inte med det andra landet. Jag tror att det är farligt om det får fortgå. Vi vet, precis som flera av ledamöterna tar upp, att det började illa när det gäller koordineringen av det EU-gemensamma. Jag tror att det är det viktigaste.

Det här är, vad jag förstår, ett försök från kommissionens sida att hitta en EU-gemensam väg, men från regeringens sida är det ingen tvekan om det. Det kommer vi också att framföra i det här sammanhanget men även i andra sammanhang. Det är naturligtvis inte rimligt.

Utöver vad som är regler och vad som är möjligt finns det en djup osäkerhet över huvud taget – flera av ledamöterna hänvisar till osäkerheten för näringarna – inte minst för de människor som förväntas göra dessa resor. Även om det blir tillåtet är frågan hur många som önskar göra dessa resor, särskilt med tanke på erfarenheterna under våren. Helt plötsligt skedde stängningar, ibland nästan i panik. Människor blev informerade från en dag till en annan om att de inte hade något hotellrum att bo i och om flygplatser som skulle stänga. Jag tror tyvärr inte att den osäkerheten är borta.

Om vi nu kan driva en gemensam linje tror jag att det är bra. Det är förstås en bedömningsfråga, men jag tror inte att man ska ha alltför stora förhoppningar om vad som kommer att hända.

Maria Stockhaus frågade om det här i relation till UD:s rekommendationer. De kommer att fortsätta gälla. Under hela den här perioden har det varit möjligt för människor från Europeiska unionen att till exempel resa in i Sverige. Men det har inte skett i någon oerhörd omfattning, eftersom det har funnits lite olika restriktioner. UD:s rekommendation kommer att fortsätta gälla även om EU bestämmer att man kan röra sig. Sverige har som sagt inte stängt sina gränser mot övriga EU. Det planerar vi inte heller att göra, oavsett vad som sker den 15 juni.

Vi hade en diskussion om konsumentfrågorna. Jag vill framhålla att det ligger på min kollega Lena Micko att hantera dem. Regeringen har ganska nyligen tagit ett beslut om just resebranschen vad gäller vouchers. Det går också i linje med det EU-kommissionen rekommenderar.

Hans Rothenberg är inne på den ganska tuffa situation som väldigt många inom transportsektorn och besöksnäringen över huvud taget befinner sig i. Den bild som Hans Rothenberg målar upp gäller tyvärr för många inom besöksnäringen. Sommarsäsongen är den del av året då man tjänar mycket och får en stor del av sina intäkter, vilket gör att man klarar resten av året.

Det är väl bekant att vi har gjort ett stort antal insatser för att försöka hjälpa och stötta framför allt mindre företag. Flera av stödinsatserna har ett tak, just eftersom de är inriktade på mindre bolag. Men med tanke på att det fortsätter att vara ett osäkert läge och att ingen av oss i dag kan säga exakt hur utvecklingen kommer att bli, vad gäller både smittan och det ekonomiska genomslaget, är vi även i fortsättningen beredda att ha en diskussion och tät dialog med branschen för att se vad ytterligare som behöver göras och vad som är möjligt att göra i längden. Om vi kan driva

på i EU för att göra också gemensamma insatser tror jag som sagt att det gagnar oss alla.

Ludvig Aspling frågade om rörlighet och vad jag menar med digitalisering. Det finns tyvärr mycket som är negativt med det elände som vi är inne i med coronasmittan och covid-19. Men restriktioner och en rädsla och fruktan hos människor har fört med sig att digitala verktyg används alltmer. Jag tror inte att den branschen kommer att rulla tillbaka utan snarare att ökad digitalisering kommer att ske även inom den branschen och genom nya innovationer. Jag tror att det är bra i längden. Det bidrar också till större hållbarhet. Det är också bra att EU är på här.

Jag tror att vi i Sverige är i grund och botten hyfsat överens om många av de här frågorna. Men en del av den diskussion som flera av ledamöterna tar upp handlar inte bara om sakfrågan.

Vi kan ta diskussionen om Danmark och Sverige som exempel. Det finns fakta och statistik som visar att smittläget har varit runt fyra gånger högre på Själland än i Skåne. Men det är inte det diskussionen handlar om i grund och botten. Jag tror att vi fortfarande är ett läge där politiska ledare och länder på det här sättet försöker säga att de har valt rätt strategi. De tittar då gärna på länder som har haft en annan strategi och säger: Kan vi verkligen ha med dem att göra?

Den diskussionen är destruktiv. Vi måste göra vårt yttersta för att göra det som jag uppfattar att EU-nämnden är enig om, nämligen att se till att när Europa nu öppnar upp sker det på ett sådant sätt att alla behandlas lika.

Anf. 9 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag satt här och retade upp mig lite. Jag kände först att statsrådet talade bra om frågan om fri rörlighet och sådant. Den är, precis som statsrådet säger, den viktigaste frågan. Och nu blev statsrådet tydlig på slutet, tyckte jag.

Om jag får skicka med en önskan måste den svenska regeringens uppgift vid det här mötet vara att värna alla EU-medborgares fria rörlighet och kanske inte att fokusera på digital turism. Det sista statsrådet sa om den viktigaste uppgiften är det som vi är överens om.

Anf. 10 MARIA STOCKHAUS (M):

Jag tycker inte att jag fick svar på min fråga när det gäller ökade kostnader för resor med till exempel flyg, båt eller buss om det blir restriktioner och extra pålagor för att transportera människor. Hur ska de kostnaderna hanteras? Vilken är inställningen till det?

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag utgår från att den budgetrestriktiva linjen fortfarande gäller och att vi inte vill att EU tar på sig alla kostnader som uppstår i och med krisen.

Anf. 12 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Vi är egentligen överens om det här, och det är den linjen vi för fram i såväl det här sammanhanget som andra sammanhang. Det jag försöker beskriva är bara att den diskussion som pågår, och som flera av ledamöterna tar upp, är i grund och botten destruktiv. Men vår hållning är ganska klar.

När det gäller Maria Stockhaus fråga om man får extra kostnader utifrån restriktioner och annat är det alldeles för tidigt att säga. Jag tror att flera av er ser att det just nu handlar om att få igång något över huvud taget. Vi vet att väldigt lite av till exempel flygverksamheten fungerar i dag. Vad som sedan kommer att bli när det väl kommer igång tror jag beror väldigt mycket på hur länge detta pågår och hur många som är kvar.

Vi kan ta flygindustrin som exempel. Där är det på grund av restriktioner men också det enkla faktumet att folk inte vill resa väldigt lite verksamhet. Nästan alla länder är inne i någon form av garantiprogram som innebär att man stöttar flygindustrin. I vårt fall med till exempel SAS har såväl Danmark som Sverige gått in med kreditgarantier. Ni kan säkert följa hur de andra länderna gör.

Det kommer såklart att bli kostnader där. Men det är viktigt för oss. Det kommer jag också att framhålla i det här sammanhanget, om det blir en sådan diskussion.

När det gäller kostnader för Europeiska unionen får den diskussionen tas inom ramen för långtidsbudgeten. Det ska inte, som det lätt blir, bli så att man har önskemål beroende på nationellt intresse, till exempel när det gäller att upprätta nya fonder inom Europeiska unionen. Den diskussionen pågår, men vår hållning är att det bör hållas inom ramen för långtidsbudgeten.

Anf. 13 PYRY NIEMI (S):

Jag vill säga något kort om det här med icke-diskrimineringen igen. Det är nu viktigt att EU:s samtliga medlemsstater koordinerat och med ett gemensamt startdatum ger EU-medborgarna möjlighet att resa, för att främja turismen inom hela EU. Och det ska gälla samtliga EU-medborgare, utan undantag. Den 15 juni ett bra startdatum för det.

Precis som statsrådet var inne på kommer det att ta tid innan turismen återhämtar sig, och flera kommer under det närmaste halvåret att avstå från att resa inom EU av högst givna skäl. Det kommer definitivt inte att bli någon massinvasion i någon riktning. Alla kommer att vara försiktiga och återhållsamma. Om ett koordinerat sätt att hantera frågan genomförs vid ett gemensamt startdatum är det därför viktigt att det ska gälla samtliga EU-medborgare.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Jag tackar statsrådet för deltagandet.

§ 2 Konkurrenskraft – forskning och rymd
Statsrådet Matilda Ernkrans
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för
konkurrenskraft – forskning och rymd den 28 februari 2020
Återrapport från videomöte den 7 april 2020
Information och samråd inför videomöte den 29 maj 2020

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Vi har statsrådet Matilda Ernkrans och statssekreterare Malin Cederfeldt Östberg med oss.

Vi börjar med återrapporter. Nämnden har fått dem utskickade. Har statsrådet något särskilt att säga?

Anf. 16 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru ordförande! Ni har fått rapporterna från mötet i konkurrenskraftsrådet den 28 februari och det informella videomötet den 7 april. Jag har ingenting att tillägga utöver det som står i rapporterna.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för återrapporterna.

Vi går vidare till information och samråd inför videomötet den 29 maj 2020.

Första punkten handlar om rådsslutsatser om Europeiska revisionsrättens rapport.

Anf. 18 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Konkurrenskraftsrådet den 28 maj är inställt, och det blir en informell videokonferens den 29 maj. Dagordning har inte meddelats än. Ni vet också att beslut i rådet inte kan fattas när mötet sker via video. De rådsslutsatser som vi har samråd om i dag kommer att antas via en skriftlig procedur.

Då går jag in på rådsslutsatserna om Europeiska revisionsrättens rapport. Bakgrunden till detta är en rapport från revisionsrätten om stöd till små och medelstora företag samt uppstarts företag, det vill säga SMF, inom ramprogrammet för Horisont 2020. Den består av en serie rapporter från Revisionsrätten där man granskar olika EU-stöd till just SMF. Det som ingår i ramprogrammet Horisont 2020 när det gäller SMF inkluderar faser från test av idéer till marknadsintroduktion. Stödet ska hjälpa företag att expandera och internationaliseras.

Det finns några iakttagelser som revisionsrätten har funnit. De gäller bland annat att det finns en viss otydlighet i syftet för SMF-stödet i genomförandet av Horisont 2020, och det har gjort det svårt för företag att avgöra om de tillhör målgruppen eller inte. Omfattningen av deltagandet varierar mellan medlemsstaterna, och det kan bero på faktorer som kommissionen ibland inte kan påverka eller på orsaker som kommissionen kan motverka. Många sökande skickar också in samma ansökan flera gånger, vilket naturligtvis ökar handläggningstiden eftersom alla inkomna ansökningar måste utvärderas.

Den 14 maj var regeringen i utbildningsutskottet för överläggning. Det fanns då ett stöd för regeringens ståndpunkt. Vi menar att små och

medelstora företag, SMF, spelar en viktig roll för att skapa jobb och öka konkurrenskraften. Att kunna ge stöd till SMF är särskilt viktigt och utmanande för ekonomin i tider som den vi befinner oss i nu. Kontinuitet i förutsättningar för stöd är viktigt, och regeringen välkomnar därför att rådsslutsatserna trycker på att framtida SMF-stöd bör bygga vidare på erfarenheter från de befintliga stöd som visat sig fungera väl.

Regeringen stöder därför rådsslutsatserna i att kommissionen behöver öka ambitionen om att nå ut med information till alla SMF som skulle kunna ansöka i ramprogrammet. Regeringen anser att Sverige kan ställa sig bakom ett antagande av rådsslutsatserna.

Med detta är jag beredd att svara på frågor.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Precis som i förra veckan är det alltså så som statsrådet uttryckte, nämligen att rådet fattar beslut med skriftlig procedur. Men vi samråder här. Vi kommer därför inte att skicka ut för en skriftlig procedur i nämnden – om inte något drastiskt förändras. Det är här och nu som vi ger vår input.

Anf. 20 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag tackar statsrådet för genomgången.

Det är viktigt att SMF-stöden utformas för att fungera som en katalysator för att säkra riskkapital och privat finansiering. Ofta har företagen svårt i kommersialiseringsfasen.

Finns det några funderingar och diskussioner om hur man finns med även i den delen?

I övrigt ställer jag mig bakom ståndpunkten, men jag vill gärna höra en fördjupning i den delen.

Anf. 21 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen. Jag har egentligen inga synpunkter på den svenska positionen i frågan, men jag har frågor som gäller själva stödet.

Tittar man på hur stödet fördelas ser man att Sveriges företag tillhör dem som får förhållandevis mycket, men vi ligger långt efter Finland, som är det land vars företag får mest stöd. Jag är nyfiken på hur regeringen ser på hur man ska öka stödet till svenska företag. Hur kan vi jobba i Sverige för att få en större del av stödet?

Jag har också en fråga som gäller hur man ser på jämställdhet inom stödprogrammet. Det står kort att man hittills inte systematiskt har samlat in information om aktieägarnas kön i det skede då förslaget lämnas in, vilket är ett av de kriterier som bedöms av jurymedlemmarna.

Jag skulle vilja veta lite mer om jämställdhetsperspektivet i själva stödet och i granskningen.

Anf. 22 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Jag får tacka statsrådet Matilda Ernkrans för föredragningen. Moderaterna instämmer i rådsslutsatserna, men jag vill ändå betona att det måste bli mer tydligt hur man kan söka. Det har varit ett stort bekymmer eftersom man har ansett att det har varit för mycket jobb när man inte

Anf. 23 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru ordförande! När det gäller riskfinansiering, som Annika Qarlsso från Centerpartiet ställde en fråga om, är det viktigt att säga att det är en av flera insatser på EU-nivå där SMF stöds inom forskning och innovation. För att täcka behovet av riskfinansiering behövs många insatser. Det är därför det vi angav om synergi i ståndpunkten är viktigt.

Det vi kan se är att revisionsrätten har identifierat att tack vare att SMF har fått stöd från EU har även annan finansiering attraherats. Det finns andra delar, Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden, som ger riktade stöd mot SMF, och det finns nationella stödsystem i medlemsstaterna.

När det gäller Vänsterpartiets fråga om fördelning av medel till SMF kan man säga att den inte riktigt följer det vanliga mönstret i ramprogrammet. Här finns flera länder inom till exempel EU-13, de länder som blev medlemmar efter 2004, som har varit framgångsrika, till exempel Estland och Slovenien. Men Sverige gör också bra ifrån sig här. Vi har tagit hem mer än 5 procent av SMF-delen när det gäller Horisont 2020, och det är ett bättre utfall än när man tittar på svenska aktörer för hela Horisont 2020.

Det uppdrag som Vinnova och Tillväxtverket har att informera brett om möjligheterna som finns för SMF i ramprogrammet är viktigt. Det är ett uppdrag som Vinnova och Tillväxtverket har för att bli än bättre och tydligare i hur vi kan använda detta.

Jag hoppas att den delen också kan finnas med i svaret till Moderaterna och Marie-Louise Hänel Sandström. Det är självklart att det behöver bli tydligare, och det påpekas här.

Jämställdhetsperspektivet tas inte upp av revisionsrätten. Därför är det inte heller framlyft i slutsatserna. Men jämställdhet är en prioriterad fråga för regeringen, och vi har verkat för att tydliggöra vikten av jämställd forskning och innovation i förhandlingarna om hela Horisont Europa. Det finns också ett arbete som svenska forskningsfinansiärer har genomfört som handlar om att öka andelen ledare för forsknings- och innovationsprojekt för SMF. Det har också visat sig att om man ändrar utlysningstexterna till att attrahera kvinnor har den andelen ökat. Det är sådant som vi för fram att använda i utformningen av utlysningar i andra ramprogram i EU.

Anf. 24 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag tackar statsrådet för svaret.

Jag försöker få en förståelse för vad som menas i granskningsrapporten: "Hittills har man dock inte systematiskt samlat in information om aktieägarnas kön i det skede då förslagen lämnas in, vilket är ett av de kriterier som bedöms av jurymedlemmarna."

Jag försöker förstå vad den meningen innebär. Innebär den att kön ska bedömas av jurymedlemmarna, men man har inte samlat in den informationen? Varför finns det i så fall inte med i granskningsrapporten som kritik eller något som ska förbättras? Det är vad jag försöker förstå.

Anf. 25 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru ordförande! Jag välkomnar verkligen engagemanget. Jag hoppas också att ledamoten känner och vet hur hårt den svenska regeringen driver jämställdhetsfrågorna på olika sätt.

Men det är lite svårt för mig att svara på just den frågan. Det vi hanterar här är rapporten från revisionsrätten. Vi har inte behandlat frågan utifrån hur revisionsrätten har tagit sig an frågan, utan vi har behandlat rapporten i sig.

Jämställdhetsperspektivet lyfts inte fram av revisionsrätten, och det kan man naturligtvis tycka saker om. Men det är inte det som kommer att vara uppe på bordet och vara en del av den skriftliga proceduren den här gången.

Anf. 26 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag citerade rapporten, och jag förstår att statsrådet inte kan ge mig något svar nu. Jag förväntar mig kanske inget svar heller, men statsrådet kanske kan ha den lilla meningen i bakhuvudet när rapporten diskuteras och ställa en fråga eller påpeka något om det.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Dessa frågor kommer att återkomma på kommande möten framöver.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till nästa punkt om rymdfrågor. Det gäller rådsslutsatser om rymd för ett hållbart Europa.

Anf. 28 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Jag tackar för mig och statssekreterare Malin Cederfeldt Östberg tar nu över för mig.

Anf. 29 Statssekreterare MALIN CEDERFELDT ÖSTBERG:

Ordförande! Jag vill tacka nämnden för dess flexibilitet när det gäller att låta mig ta över under samrådet.

Det kroatiska ordförandeskapet har tagit fram rådsslutsatser om rymd för ett hållbart Europa. Rådsslutsatserna lyfter fram hur EU:s rymdverksamhet kan bidra till långsiktigt hållbar tillväxt i Europa.

Rådsslutsatserna understryker rymdverksamhetens möjlighet att bidra till insatser på bland annat miljö- och klimatområdet med stöd av jord-observationsdata.

Rådsslutsatserna betonar att teknologi och tjänster från rymdsektorn även kan bidra till åtgärder mot coronapandemin. Rådsslutsatserna framhåller vidare vikten av korsbefruktnings mellan rymdverksamhet och icke-rymdsektorer, exempelvis jordbruk, transport och hälsa, för att få största möjliga samhällsnytta av rymdinvesteringarna.

Rådsslutsatserna lyfter vidare fram vikten av utbildning och kompetens inom rymd i Europa och understryker betydelsen av ökat samarbete och informationsutbyte på dessa områden i Europa.

Även dessa rådsslutsatser var föremål för överläggning med utbildningsutskottet den 14 maj. I utskottet fanns det stöd för regeringens ståndpunkt.

Regeringen välkomnar rådsslutsatserna, som ger en kortfattad men konkret och väl underbyggd beskrivning av vad EU:s rymdverksamhet kan bidra med för att stödja ett hållbart Europa.

Rådsslutsatserna beskriver även vikten av kontinuerlig kompetens- och kunskapsutveckling för att säkerställa fortsatt konkurrenskraft och en hållbar samhällsutveckling som fullt ut nyttjar rymdverksamhetens potential.

Rådsslutsatserna betonar också att teknologi och tjänster i rymdsektorn kan bidra både till insatser mot coronapandemin och till att bygga ett mer motståndskraftigt framtida samhälle.

De ställningstaganden som anges i rådsslutsatserna är väl valda, och regeringen anser därför att Sverige kan ställa sig bakom ett antagande av rådsslutsatserna.

Anf. 30 ANNIKA QARLSSON (C):

Fru ordförande! Tack så mycket, statssekreteraren, för genomgången!

Vad gäller insatserna mot coronaepidemin, kan du göra några korta nedslag när det gäller vad det skulle handla om för insatser som på olika sätt kan vara till stöd och hjälp där? Min följdfråga är: Vad av detta finns inom Sveriges gränser när det gäller de verksamheter som vi har på detta område?

Anf. 31 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Tack, statssekreteraren, för dragningen!

Moderaterna håller med om att det är bra ståndpunkter. Det är viktigt att vi fortsätter att framhålla att vi i Sverige är kompetenta och duktiga inom rymdindustrin, vilket statsrådet säkert kommer att föra vidare, och att vi även kan använda rymdteknologi inom både forskning och miljö, inte minst under coronaepidemin.

Vad som är bekymmersamt är att Sverige blir förbispunget när det gäller vår rymdforskning, för vi satsar inte tillräckligt mycket pengar och kompetens på detta. Ett förslag som är viktigt är en ny rymdlag, som fortfarande inte riktigt är på plats ännu. Den behövs för att kunna få både privata och andra aktörer inom rymdforskning. Jag hoppas att det påskyndas.

Jag vill som sagt betona att vi i Moderaterna står bakom ståndpunkterna.

Anf. 32 Statssekreterare MALIN CEDERFELDT ÖSTBERG:

Tack så mycket för frågorna!

Jag börjar med Annika Karlssons frågeställning om hur rymdverksamhet kan bidra till att bekämpa coronapandemin. Jag tror att man ska läsa rådsslutsatserna som ett pedagogiskt försök att visa att rymd-data och rymd- och jordobservation kan användas på olika sätt inom en rad sektorer, inte minst när det gäller pandemiforskning och att kunna följa transportrörelser och den typen av data och så vidare. Detta finns också inom ramen för andra pandemier och verksamheter kopplat till det här som kanske inte har med just corona att göra. Till exempel kan man med rymdobservation följa malariautbrott och så vidare.

Jordobservationsdata kan användas inom en rad närbesläktade områden, och där tror jag att vi bara är i början av en stor utveckling. När

det gäller coronapandemin kan vi på olika sätt dra nytta av den kunskap vi får genom rymdverksamhet. Detta knyter an till Sveriges gränser och att vi kan använda oss av rymd- och jordobservationsdata för att få en ökad förståelse för hur pandemier sprids över världen och förstå de globala rörelsemönster som påverkar pandemier.

Jag går över till Marie-Louise Hänel Sandströms fråga. Regeringen instämmer i de påpekanden hon gjorde, det vill säga betydelsen av att Sverige fortsätter att investera i svensk rymdverksamhet. Här har en rymdstrategi presenterats, och det kommer kontinuerligt att rapporteras till riksdagen om hur arbetet med den går. Den är en viktig grund för vår verksamhet och vårt arbete med att stärka den svenska rymdverksamheten. I rymdstrategin nämns rymdlagen och behovet av att se över detta. Det arbetet är påbörjat från regeringens sida.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Finns det någon övrig fråga som vi behöver informera eller samråda om, statssekreteraren?

Anf. 34 Statssekreterare MALIN CEDERFELDT ÖSTBERG:

Nej.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för i dag.

Innehållsförteckning

§ 1 Turism

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	1
Anf. 3 PYRY NIEMI (S).....	2
Anf. 4 JESSIKA ROSWALL (M).....	3
Anf. 5 LUDVIG ASPLING (SD).....	4
Anf. 6 HANS ROTHENBERG (M).....	4
Anf. 7 MARIA STOCKHAUS (M)	4
Anf. 8 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	5
Anf. 9 JESSIKA ROSWALL (M).....	6
Anf. 10 MARIA STOCKHAUS (M)	6
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 12 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	6
Anf. 13 PYRY NIEMI (S).....	7
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	7

§ 2 Konkurrenskraft – forskning och rymd

.....	8
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 16 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	8
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 18 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	8
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 20 ANNIKA QARLSSON (C).....	9
Anf. 21 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	9
Anf. 22 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M)	9
Anf. 23 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	10
Anf. 24 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	10
Anf. 25 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	11
Anf. 26 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	11
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 28 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	11
Anf. 29 Statssekreterare MALIN CEDERFELDT ÖSTBERG.....	11
Anf. 30 ANNIKA QARLSSON (C).....	12
Anf. 31 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M)	12
Anf. 32 Statssekreterare MALIN CEDERFELDT ÖSTBERG.....	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 34 Statssekreterare MALIN CEDERFELDT ÖSTBERG.....	13
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	13